

DRWECA

z dodatkami: „Oplekun Młodzieży”, „Nasz Przyjaciel” i „Rolnik”

„Droga” wychodzi 8 razy tygodniowo we wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonamentów 1,20 zł z dostawieniem 1,00 zł za dostawienie. Kwartalnie wynosi 4,80 zł, a półrocznie 8,40 zł. Prowadzi się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 10 gr, na stronie 3-linowej 30 gr, w tekście na 2 i 3 stronie 40 gr, na 1 stronie 50 gr, przed tekstem 60 gr. — Ogłoszenia zagr. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemiasto 3.

Druk i wydawnictwo „Droga” Sp. z o.o. w Nowemiastku.

Adres telegr. „Droga” Nowemiasto-Pomorze.

Rok VIII.

Nowemiasto-Pomorze, Czwartek, dnia 28 czerwca 1928.

Nr. 75

Jak rząd chce sobie poradzić w trudnej dziś sytuacji ze Sejmem?

Określiłmy w poprzednim numerze trudność obecnego położenia, w którym znalazł się rząd wobec niekorzystnego dlań ustosunkowania się sił w ciałach ustawodawczych, a przedewszystkiem w Sejmie. Obecnie przytaczamy głos posła z bloku rządowego, t. j. Bloku B. B. p. Adama Piaseckiego, zamieszczonego w „Dniu Polskim”, w którym tenże zastanawia się nad obecnymi nastrojami stronnictw w Sejmie naszym i nad ich stosunkiem do rządu, równocześnie zaś stawia domysły za najbliższą przyszłość.

Nad wywodami p. posła Piaseckiego zastanowimy się nieco, właśnie dlatego, że on jako poseł partii rządowej, zna lepiej obecną sytuację i dlatego, co mówi, oparte jest na odpowiednich podstawach. Oto p. Piasecki przyznaje nam, że obóz p. marsz. Piłsudskiego jest odosobniony i nie ma nikąd poparcia. Mniejszości i komuniści odnoszą się zupełnie wrogo do niego. Narodowa Demokracja prowadzi politykę oczekiwania na lepsze położenie i w tym przekonaniu, że tak, jak jest obecnie, nie pozostanie, pracuje w kraju nad wzmocnieniem swego obozu, ażeby być gotową do objęcia rządów. Narodowa Demokracja zamierza wzmocnić znowu wpływ Sejmu przeciw rządowi, ponieważ jest to jej potrzebne do przeprowadzenia planów faszystowskich.

Podobnie, jak Narodowa Demokracja, dąży również socjaliści do objęcia władzy. Socjaliści dążą otwarcie do wytworzenia w Sejmie większości partyjno-lewicowej i w dodatku rządów klasowych. Z ostatecznymi, krańcowymi zamiarami kryją się jednako, ażeby nie spłoszyć wyborców i tych, którzy im są życzliwi. Prawią im zatem, że zasada rządów demokratycznych jest w niebezpieczeństwie pod obecnym rządem i ażeby prawa i wolności szerokich mas ludu ratować, powinni oni dojść do władzy. Tymczasem cała ta agitacja socjalistyczna jest maską. Socjalistom chodzi o międzynarodową klasową politykę i będą zatem każdy, nawet najdemokratyczniejszy rząd zwalczać, o ileby ten starał się wzmocnić podstawy państwa narodowego, to znaczy, o ileby dążył do tępienia wszelkich klasówek.

Podobnie, jak Narodowa Demokracja, grają socjaliści na zwłokę w tym przekonaniu, że cały wielki ruch polityczny, wywołany przez marszałka Piłsudskiego, osłabnie i powoli upadnie.

Stronnictwo „Wyzwolenie” i reszta stronnictw sejmowych nie ma jasnego programu. Stronnictwom tym zależy w pierwszym rzędzie na egzystencji i dlatego popierają to, co jest im na rękę, co się zatem może przydać ich wyborcom, ażeby się partii trzymali i dotychczasowych posłów wybierali. Partia „Wyzwolenie” prowadzi obok tego skrytą politykę popierania programu socjalnej demokracji.

Na podstawie tych wywodów dochodzi poseł Piasecki do wniosku, że stronnictwa źle robią, uprawiając politykę antyrządową. Mylą się bowiem, jeżeli sądzą, że stronnictwo rządowe traci swą siłę przyciągającą. Narodowa Demokracja wobec takiego położenia rzeczy gra w hazard, to znaczy, że może stracić resztę swego znaczenia i swych posłów, zaś socjaliści mogą stracić łaski robotników.

Stronnictwo rządowe nie słabnie bowiem, owszem krzepnie i przygotowuje się do dalszej walki, a wraz z nim robi swoje również marszałek Piłsudski, to jest, że nada państwu taki ustroj, który zabezpieczy byt państwa i przeprowadzi zakończenie obecnego przejściowego okresu ustrojowego. Ale ile to jeszcze będzie kosztowało wysiłków — woła p. poseł Piasecki, przyczem wyraża nadzieję, że stronnictwa przy omawianiu tej sprawy zrzucą ze siebie bielmo partyjne w rozumieniu wagi dziejowego momentu. Zdrowy zmysł społeczeństwa polskiego zniewoli ich niewątpliwie do tego.

To byłoby przewodnie myśli tego, co napisał p. poseł Piasecki. My podaliśmy je głównie dlatego,

ponieważ mają one związek z rozmaitemi okolicznościami.

Przedewszystkiem podpada jedno we wywodach p. Piaseckiego, to jest, że rząd jest zdecydowany przeprowadzić za wszelką cenę naprawę konstytucji. Jest to o tyle ważna zapowiedź, ponieważ dotąd tak mało o tem pisano, ze strony gazet rządowych i lewicowych, że zdawało się, jakoby rząd nie miał wielkiej ochoty do tej reformy konstytucji.

W związku z temi zamysłami o naprawie konstytucji szuka, jak twierdzi Piasecki, rząd pomocy stronnictw postronnych. Na tę pomoc nie liczy ze strony Narodowej Demokracji i socjalistów, bo one odmówiły poparcia budżetu i dają świadomie i celowo do obalenia rządu. Popierając rząd przy naprawie konstytucji, musiałyby go wzmocnić, co by się sprzeciwiało ich dążnościom ku obaleniu rządu.

Pozostają zatem stronnictwa chadeckie, chrześcijańsko-narodowe, stronnictwa chłopskie z „Piastem” i „Wyzwoleniem” oraz część mniejszości narodowych. Stanowiłoby to dowód, że rząd o rozwiązaniu Sejmu nie myśli, owszem ma zamiar z powyższymi stronnictwami jakoś się pogodzić.

Na pogodzenie zwłaszcza z „Wyzwoleniem” i stron-

nictwem chłopskiem wskazuje fakt, że komisja senacka zatwierdziła w całości przyjęty przez Sejm budżet, co świadczy o tem, że przyjęcie tego budżetu w pełnym Senacie również jest zapewnione. A nie było może nikogo, nawet wśród stronnictwa rządowego, kto by był to przypuszczał. Toć w budżecie sejmowym skreślono ministrowi spraw wewnętrznych na przekór cały fundusz rozporządzalny w kwocie 6 milionów zł, skreślono fundusz dyspozycyjny ministra skarbu, a za to uchwalono na wniosek „Wyzwolenia” 100 milionów dla popierania drobnego przemysłu w rolnictwie. Niktby nie przypuszczał, że rząd zgodzi się na zatwierdzenie tych 100 milj. A jednak stało się. A więc coś za kulisami zaszło, i że tu trzeba prawdopodobnie szukać „zdrowego instynktu narodu, który wpłynie na otrzeźwienie tych, którzy za reprezentantów narodu się poddają”, by poparli naprawę konstytucji.

W każdym razie mamy w ręku jakieś podstawy do śledzenia kierunku, w jakim potruszać się będzie naprawa konstytucji, a może i narady nad stosunkiem Kościoła do państwa. Co czego zdolna jest lewicowa większość, poznać było można z przyjętej rezolucji o zniesieniu okólnika w praktykach religijnych w szkole.

Praca nad konsolidacją zasad pokojowych.

26-ty Międzynarodowy Kongres Pokoju.

Warszawa, 25. 6. Dziś o godz. 11 przed poł. w sali obrad Rady Miejskiej odbyło się uroczyste otwarcie 26-go Międzynarodowego Kongresu pokoju w obecności przedstawicieli rządu, ciał prawodawczych i przedstawicieli dyplomatycznych. Przy stole prezydyjnym zasiadli prezes Thugutt, sen. La Fontaine, prof. Quidde, dr. v. Gerlach, redaktor „Welt am Montag”, La Voyer, dr. Haberlin, Henryk Galay, dr. Pclak, sen. Posner i mec. Łypaciewicz. Otwarcie kongresu dokonał prezes Thugutt.

Warszawa, 25. 6. Posiedzenie 26 Międzynarodowego Kongresu Pokoju zajął p. Thugutt, witając imieniem komitetu organizacyjnego członków rządu polskiego, przedstawicieli mocarstw cudzoziemskich oraz wszystkich uczestników kongresu.

Następny mówca p. wicemin. spr. zagr. Al. Wysocki, witając imieniem rządu członków kongresu, powiedział m. in.:

Kongres, który wczoraj się zebrał w stolicy Polski, powinien przyczynić się do utrwalenia na całym świecie przekonania, że praca poświęcana konsolidacji zasad pokojowych, na których powinno się opierać życie międzynarodowe, jest najważniejszym zadaniem naszej generacji, która zanikając winna zostawić światu absolutną wiarę zachowania traktatów i poczucie wzajemnego zaufania narodów.

Następnie w imieniu miasta Warszawy Stomiński, dalej zabrał głos przedstawiciel Rady międzynarodowego biura pokoju, sen. La Fontaine, stwierdzając, że obrady genewskie dotychczas nie wydały w najważniejszych sprawach praktycznego wyniku, w szczególności w sprawie rozbrojenia i w sprawach ekonomicznych, co ujawniło się podczas konferencji rozbrojenia i konferencji ekonomicznej w zeszłym roku.

Następnie powitał zjazd sen. Posner, mec. Łypaciewicz, sen. Naszczyński, imieniem włościan polskich, pos. Lutostawski imieniem klasy robotniczej i związków zawodowych, w końcu przemawiała przedstawicielka delegacji zagranicznych p. Wurmsonowa, witając zjazd imieniem delegacji czeskosłowackiej. Prof. dr. Ludwik Quidde, jako przedstawiciel delegacji niemieckiej, podkreślił, że pacyfistów polskich i niemieckich łączy wspólna wiara w siłę tendencji pokojowych.

W pierwszym inauguracyjnym posiedzeniu kongresu wzięli udział delegaci 20-tu narodowości w liczbie stu kilkudziesięciu.

O godz. 16 rozpoczęły pracę komisję. O godz. 21 delegacje podejmują municypalność m. Warszawy.

Przeciw wojnie.

Nota Kelloga do państw europejskich.

London, 25. 6. Prasa dzisiejsza podaje tekst noty wysłanej przez sekretarza stanu Kelloga do państw europejskich w sprawie zawarcia wielostronnego traktatu przeciw wojnom. Nota przewiduje, że traktat obejmie wszystkie państwa, które podpisały traktat lokarnijski i dąży do jego rozszerzenia tym sposobem udział w przyszłym pakcie przeciw wojnom na 15 państw, a mianowicie: Stany Zjednoczone,

W. Brytania i jej dominja, Francja, Niemcy, Włochy, Japonia, Belgia, Polska i Czechosłowacja, — odwołując się do opinii świata o poparcie traktatu przeciw wojennego, Kellog oświadcza: Traktat wielostronny, potępiający wojnę jako czynnik polityki państwowej, zbliży ludzkość do idei pokoju powszechnego. Kellog kończy swą notę wyrazem nadziei, że narody przystąpią do owej noty z gotowością i bez zastrzeżeń.

Demonstracje posłów-komunistów w sejmie Gdańskim.

Obrzucili oni izbę i kolegów wyzwiskami, występując przeciwko zakazowi prezydenta policji.

Gdańsk, 21. 6. Na środowym posiedzeniu sejmiku gdańskiego pojawili się posłowie komunistyczni w mundurach bojówki komunistycznej. Na trybunach zjawili się również sporo komunistów.

Ukazanie się posłów komunistycznych wywołało na ławach poselskich wielką wesołość. Komuniści demonstrowali w ten sposób przeciwko zakazowi, wydanemu w tych dniach przez prezesa policji w sprawie bojówki czerwonej.

Posłowie komunistyczni zaatakowali ostro prezesa policji za wydanie zakazu, a poseł Rasinke nazwał

posłów sejmowych „cielećkami”, a sejm „oborą”, za co przywołany został do porządku. Poseł Lischniewski nazwał jednego z posłów „wołem”, a poseł Plenikowski Hindenburga i Ludendorffa, których obrazy wiszą jeszcze po dziś dzień w ubikacjach szkół gdańskich, „masowymi mordercami”.

Przy poszczególnych pozycjach budżetu zabierali głos posłowie komunistyczni, wygłaszając kilkugodzinne mowy. Zresztą uprawiali nacjonalistyczną ręką w rękę z komunistami obstrukcję. Obrady skończyły się dopiero o godz. 1 w nocy.

Telegram uratowanego gen. Nobile do swej żony.

Pod opieką Najsw. Panny Loretańskiej. — Ma nadzieję, że wszyscy jego towarzysze zobaczą swą świętą ziemię ojczystą. — Kuracja gen. dotrwa około 40 dni.

Sztokholm, 25. 6. Oficjalny raport złożony przez lotników szwedzkich stwierdza, że gen. Nobile został zabrany przez szwedzki samolot wojskowy, pilotowany przez por. Lundberga. Gen. Nobile ma złamaną nogę. Ten sam samolot, prowadzony przez wymienionego lotnika, w towarzystwie hydroplanu szwedzkiego, odleciał o godz. 4 tej rano w celu zabrania dwóch pozostałych członków ekspedycji gen. Nobile, z których jeden jest ciężko ranny.

W czasie lądowania aparat doznał uszkodzenia. Lotnik dostał się bez szwanku na kręłodową. Szwedzkie ministerstwo obrony oraz szef rozpoczęli natychmiast przygotowania do wysłania samolotu tego samego typu na Spitzberg.

Sztokholm, 25. 6. Lundberg, który zabrał na swój samolot gen. Nobile, oświadczył, że członkowie ekspedycji są naogół dobrze wyekwipowani i posiadają zapasy żywności, mogące wystarczyć na 2 mies.

Berlin, 25. 6. Prasa berlińska w depeszy z Oslo podaje tekst telegramu, jaki gen. Nobile po uratowaniu go przez szwedzkiego lotnika Lundberga wysłał

do swej żony: „Powiedz matkom i żonom moich pięciu kochanych towarzyszy, że zobaczą oni wraz ze mną świętą ziemię ojczystą. Nad głowami ich bowiem czuwa Najświętsza Panienska Loretańska, której obrazu nawet straszny upadek nie uszkodził. Towarzysze moi obecnie są spokojni. Ponieważ ja tu jestem, jak oni tego sobie zyczyli, przesyłam tobie i Marji pozdrowienie. (—) Umberto”.

Badanie lekarskie gen. Nobile na pokładzie „Citta di Milano” wykazało złamanie kości w prawej nodze i silne zgniecenie pięty. Kuracja gen. Nobile ma potrwać około 40 dni.

Jak donosi dalej prasa berlińska, gen. Nobile nie chciał pierwszy opuścić towarzyszy, dopiero za namową szwedzkiego lotnika Lundberga, który udowodnił mu, że jego obecność wśród członków ekspedycji ratunkowej posiada ogromne znaczenie dla prowadzenia dalszych prac ratunkowych, ponieważ tylko on może udzielić najlepszych informacji dla dalszych poszukiwań, zgodził się gen. Nobile opuścić towarzyszy i odlecieć samolotem.

Zamierzenia dyktatora Primo de Rivery co do nowego ustroju państwowego w Hiszpanji.

Za dwa lata odda władzę „unii patriotycznej”.

Madryt, 24. 6. General Primo de Rivera wystosował do prezesa komitetu centralnego unji patriotycznej bardzo obszerny list, zawierający wytyczne działalności rządu na najbliższe lata. List zapowiada, że we wrześniu rb. przeprowadzony będzie w Hiszpanji spis ludności i przy tej okazji i unja patriotyczna powinna obliczyć i zademonstrować swe siły. Największą troską rządu będzie opracowanie i ogłoszenie podstawowych ustaw ustrojowych.

System parlamentarny w Hiszpanji będzie miał w przyszłości postać jednoizbową, w której znajdą się

obok siebie przedstawiciele społeczeństwa, korony, rządu i korporacji z wykluczeniem systemu wyborczego w okręgach. W celu przeprowadzenia załatwienia fundamentalnych ustaw ustrojowych będzie przeprowadzony plebiscyt, jako pośredni wyraz woli obywateli. Reorganizacja armji będzie miała na celu ustalenie minimum trwania obowiązku służby wojskowej.

Wreszcie Primo de Rivera zapowiada, że odda władzę w ręce unji patriotycznej zapewne za jakieś dwa lata, o ile do tego czasu stanie się ona zdolną do przyjęcia na siebie ciężkiego zadania rządu.

Czy w roku bieżącym nie będzie wcale lata?

Niezwykle zimna wiosna i fenomenalnie chłodny początek lata, skłaniają do pesymistycznych przypuszczeń, że klimat nasz zmienia się.

Należy jednak rozróżnić pojęcia klimatu i chwilowych tendencji atmosferycznych. Więc np. klimat Polski jest umiarkowany, to znaczy brak mu skrajności, które występują w innych okolicach ziemi. Natomiast tendencja atmosferyczna bieżącego roku jest deszczowa i chłodna. O zmianie klimatu możnaby mówić dopiero wtedy, gdyby się zdołało przeprowadzić wyraźny dowód, że ogólne przejawy atmosferyczne ostatnich dziesiątków lat różnią się zasadniczo od pogody lat poprzednich.

Badania przeprowadzone na podstawie danych statystycznych lat ubiegłych umożliwiają rozwiązanie tego problemu. Kiedy się wglębimy w tę statystykę, to ogarnia nas w pierwszej chwili zdumienie, że tak szybko zapomina się o przejawach atmosferycznych lat minionych. Naprzykład tegoroczny czerwiec uważamy za wyjątkowo zimny i deszczowy, a już zapomnieliśmy, że dopiero przed pięciu laty czerwiec zdobył rekord niskiej temperatury, albowiem w czerwcu 1923 roku padał śnieg.

Najaktualniejszym w obecnej chwili jest dla nas problem pogody na miesiąc letnie — lipiec i sierpień. Prognoza astronomiczologa Prengla na lipiec zapowiada pogodę zmienną. Początek lipca ma być chłodny, następnie nadejdzie fala upałów, której towarzyszyć będą silne burze.

Podobno również sierpień ma obfitować w burze i opady deszczowe. Naogół tedy nie możemy do

tegorocznego lata przywiązywać zbyt wielkich nadziei, bo wprawdzie mają być i dni ciepłe, ale przegradzane częstymi opadami i burzami.

Jaką pogodę będziemy mieli w lipcu?

Przepowiednia p. Prengla z Bydgoszczy.

Z początku jeszcze dość chłodny i zmienny, przyniesie lipiec przy stosunkowo wysokim ciśnieniu barometrycznym pogodę ciepłą, gorącą i burzliwą, szczególnie w swej pierwszej połowie. Wiele krajów nawiedzi w tym okresie fala upałów.

Silniejszych opadów możemy oczekiwać w Polsce na początku, około 10 i 20 lipca i w końcu tegoż miesiąca. Powłoka chmur dość znaczna w drugiej połowie lipca. Przeważa południowo-zachodni kierunek wiatrów. W pierwszej połowie miesiąca silny wiatr halny w górach polskich.

Zaburzenia atmosferyczne, orkany, burze z piorunami liczne katastrofy żywiołowe nawiedzą obie półkule około 4, 11 i 20 lipca. W pierwszej połowie lipca jest ziemia wystawiona wyjątkowo na perturbacje kosmiczne, tak, że można oczekiwać w tym okresie większego trzęsienia ziemi, które będzie również notowane na południu Europy.

Stabilizacja franka francuskiego.

Paryż, 24. 6. Komisja finansowa izby deputowanych 32 głosami przeciwko 1 przy 8 wstrzymujących się przyjęła ustawę o stabilizacji franka.

Paryż, 25. 6. Izba deputowanych 580 głosami przeciwko 14 gł. przyjęła pierwszy artykuł ustawy stabilizacyjnej, postanawiający zniesienie przymusowego kursu franka.

tak zapoznawać przymioty człowieka, którego świat cały uważa za skończonego dżentelmena.

Pani de Précourt usunęła się nazad na kanapę z głową zwieszoną smutnie na piersi.

— Masz słuszność ojczulku — wtrąciła Joanna — pan de Borsenne jest naszym szczerym przyjacielem. Zna osobiście wszystkich ministrów. W tym więc tak ważnym dla nas wypadku, powinniśmy się udać wprost do niego z prośbą o sprostowanie fatalnej omyłki.

W pół godziny później baron wysiadł z powozu przed domem pana de Borsenne.

Opowiedział mu co zaszło w kilku słowach, i czego oczekuje po nim, i po jego przyjaźni.

— Zadanie trudne, co prawda — odrzucił Borsenne. — Licz jednak na mnie, panie baronie. Udam się do ministra, popierając całą siłą mojej wymowy, sprawę pana Lambert. Dziś wieczór jeszcze będę mógł zaszczyt donieść państwu o skutku moich starań i zabiegów.

Prawie pewny, że wszystko załatwi się jak najpomyślniej, baron wrócił do domu.

Został Jerzego, który oczekiwał nań, z wszelką cierpliwością. Wszak pocieszał się tymczasem rozmową z swoją ubóstwioną Joasią.

O kilka kroków od młodej pary, pani de Précourt w postawie półleżącej, zdawała się jakby zupełnie ubezwładnioną.

Powrót barona, przerwał słodkie gruchanie zako-

WIELKI WIEC w Lubawie.

Młodzi O. W. P. zwołują niniejszem wielki wiec demonstracyjny w Lubawie, dnia 29-go czerwca rb. o godz. 12-ej w południe na rynku w sprawie usiłowań naruszenia granic Rzeczypospolitej Polskiej. Obowiązkiem każdego Polaka z Lubawy i okolicy przybyć na wiec.

Młodzi O. W. P.

Wiadomości.

Nowomłasto, dnia 27 czerwca 1914 r.

Wskazyk. 27 czerwca, Sroda, Władysława kr. w. 23 czerwca, Czwartek, Leona w. II Pap. W. Wskazyk dnia 8 — 18 m. Wskazyk dnia 19 — 59 m. Wskazyk dnia 15 — 40 m. Wskazyk dnia 1 — 23 m.

Z miasta i powiatu.

Sobótka.

Lubawa. W sobotę wieczorem byliśmy świadkami miłego obrazu na stawie łaźni miejskiej. Dawne zwyczaje staropolskie odżyły na nowo. Młodzi O. W. P. urządzili choć skromną, ale jednak ładną Sobótkę. Na sztucznej wysepce oświetlonej światłem elektrycznym, przygrywała mała orkiestra na gitarach i mandolinach, a po stawie krążyły przybrane zieloną i lampionami łódki, z których też czasem smętne melodie się odzywały. Sztuczne ognie bengalskie dopełniły całości. Dostyć licznie zgromadzona publiczność nie szczędziła uznania.

Matura.

Lubawa. Dnia 22 bm. zakończyła się w tut. seminarjum matura. Przewodniczącym komisji egzaminacyjnej był p. wizytator Piotrowicz z Kuratorjum w Toruniu. Dyplom nauczycielski otrzymało 19 kandydatów, mianowicie: Bielicki Alfons, Błaszowski Al., Budzichowski Franciszek, Chojnacki Wacław, Czajkowski Jan, Domanowski Emiljan, Fiszer Julian, Golubski Teodor, Kordalski Franciszek, Kowalczyk Kazimierz, Krajnik Bernard, Lula Alfons, Mówiński Franciszek, Pokojski Stanisław, Pol Aleksander, Romanowski Józef, Szulc Leon, Ulanowski Kazimierz i Urbański Alfons. Szczęść Boże młodym nauczycielom na dalszą drogę ich życia.

Wystawa.

Lubawa. W zeszłym tygodniu odbyła się wystawa rysunków i prac uczniów tut. seminarjum. Wzbudziła ona wielkie zainteresowanie. Wśród setek innych przedmiotów można było podziwiać misternie rzeźbione pudełeczka i krzyże, chatkę polską, kapliczkę drewnianą, praktyczne przedmioty z żelaza, gustownie oprawione książki, toczone figurki do szachów, urządzenie na biurko i bardzo wielką ilość pomysłów przyrządów pomocniczych do nauki w szkole. Wśród rysunków i obrazów największy podziw budziły szkice głów i figur ludzkich, ptaki i zwierzęta rysowane i ornamenty o charakterze swojskim. Oprócz obywatelstwa zwiedziły wystawę szkoły miejscowe i okoliczne. Sala była pięknie przystrojona kwiatami i obrazami, okna witrażami. Wystawa ta świadczyła najwymowniej o sumiennosci, pilności i akuracności uczniów, tych przyszłych wychowawców naszej młodzieży.

EMIL RICHEBOURG.

34

Z LETARGU.

(Ciąg dalszy)

— Do stu kaduków! — zaklął baron siarczyście — podzielam, drogi Jerzy, zdanie twego ojca, że tu musiała nastąpić omyłka. Ale żeby coś podobnego mogło się zdarzyć ministrowi, to przecież rzecz niesłychana! Nie odjechałeś jeszcze dziękując niebu; mamy trzy dni przed sobą. Władzą się w tę sprawę nasi przyjaciele najbardziej wpływowi. Jadę w tej chwili odszukiwać pana de Borsenne, który nie odmówi nam swojej wszechwładnej pomocy.

Adela drgnęła i zerwała się na równe nogi, jakby tknięta iskrą elektryczną.

— Nie licz, mężu drogi, na pana de Borsenne w tej sprawie! Błagam cię, nie udawaj się z tem do niego!...

Obrzuciła wzrokiem Jerzego i Joannę, w którym malowała się najwyższa czułość, połączona z rzewnym politowaniem.

— Osądzasz pana de Borsenne, kochana Adeliu — wtrącił baron, najniesprawiedliwiej. Wolno ci go nie lubić: Uczucie sympatii lub antypatii, jest mimowolne i nie da się narzucić ani wyrozumować. Dziwi się jednak, że taka, jak ty, wyższa kobieta, może

chanych. Nie skarżyli się jednak na to, pan de Précourt bowiem wiał był w ich serca nową otuchę.

— I cóż ty na to, Adeliu? — zaczął baron znowu, siadając obok niej.

Podniosła na niego swoje przedliczne oczy od łez wilgotne:

— Ja?... Nie mam nic do powiedzenia — szepnęła wymijająco.

— Wydajesz się na prawdę zrozpaczoną. Nie pojmuję rzeczywiście, tego nadmiaru rozdrażnienia w tobie.

— Nie taj mię za to, drogi mężu. Nie wiesz ile cierpię. Kocham naszą córkę nad życie własne, i odgaduję... przeczuwam, jakie jej grozi nieszczęście.

— Ze też ty, moja droga, musisz wiecznie dręczyć się jakimiś czarnymi myślami i niepotrzebnymi przeczczeniami. Przypuśćmy choćby najgorsze; że Borsenne nie wskóra nic u ministra, i ten każe Jerzemu wyjechać! Byłoby to czemś nader niemiłym; powiedzmy nawet: ciężkim smutkiem chwilowym; ale nigdy nieszczęściem niepowetowanym. Tacy jeszcze młodzi. Mogą zczekać dwa... a i trzy lata... Naciesz się dość sobą przez całe, długie życie. Wpadasz jak zwykle w przesadę, mówiąc z góry o wielkiem nieszczęściu. Ręczę, że twoja przyjaciółka, pani Józefa, jest więcej niż ty zręzynowana.

— Ah! ona nie ma tych samych powodów do trwogi śmiertelnej, co ja! — wydarło się Adeliu mimowolnie.

(C. d. n.)

Ostatnie wiadomości.

Podpisanie polsko-czechosłowackiej umowy handlowej.

Warszawa. Dziś zakończono we Warszawie pertraktacje w sprawie umowy handlowej polsko-czechosłowackiej przez podpisanie czterech protokółów do ramowej ugody, obejmujące nowelizację zniżek udzielonych sobie przez obydwa państwa wzajemnie.

Umowę podpisali ze strony czechosłowackiej dyrektor departamentu minister zagr. dr. Piotr Friedman z polskiej strony podsekretarz stanu dr. Alfred Wysocki i dyrektor departamentu Mieczysław Sokolowski.

Dalszy ciąg obrad międzynarodowego kongresu pokoju w Warszawie.

Warszawa. Dziś odbyły się posiedzenia komisji.

Komisja ekonomiczna przyjęła rezolucję w sprawie zastosowania ekonomicznych środków w sprawie załagodzenia sporów gospodarczych między państwami, zagrażających pokojowi.

Komisja rozbrojeniowa przyjęła rezolucję, oświadczającą się za przyjęciem projektu pokojowego Kelloga, wychodząc z założenia, że wojna jest zbrodnią.

Dziś plenarne posiedzenie. Wybrano do międzynarodowej unii pokojowej tych samych delegatów z wyjątkiem Szwajcara Oeri, który ustąpił na własne życzenie, na miejsce którego wybrany został Hugenholtz — Holandja.

W gmachu Stowarzyszenia Techników odbyło się równocześnie zebranie młodzieży partyfistycznej.

Wręczenie noty antywojennej rządowi polskiemu przez posła Stanów Zjednoczonych.

Warszawa. Dziś poseł Stanów Zjednoczonych z polecenia swego rządu wręczył rządowi polskiemu notę, w sprawie amerykańskiego paktu antywojennego. Analogiczne noty otrzymały rządy: brytyjski, francuski, niemiecki, włoski, belgijski, japoński, polski i czechosłowacki.

Ocalał na spadochronie.

Poznań. Dziś o godz. 10 na lotnisku Ławnica na aparacie „Spad“ odbywał próby lot sierzant pilot Ozorkiewicz. Na wysokości około 1000 metrów wpadł w tak zwany korkociąg. Pilot zdążył wyskoczyć i przy pomocy spadochronu spuścił się na ziemię bez wszelkiego szwanku.

Eskadra angielska w porcie Gdańskim.

Gdańsk. Dziś wysoki komisarz Ligii Narodów w Gdańsku wydał przyjęcie dla gości angielskiej eskadry wojennej, która przebywa w Gdańsku. Van Hamel powitał gości w serdecznych słowach i wyraził swe zadowolenie z przyjazdu. Angielski przedstawiciel między innymi podkreślił ogromny rozwój i ruch w porcie gdańskim w latach powojennych. Poznał on port gdański w roku 1905 i dlatego łatwo mu ocenić obecny postęp Gdańska.

Berlin. „Welt am Montag“ donosi, że zaproszenie przez ekokajsera Wilhelma w Dövrü lotnicy Künl i bar. Unefeld przyjęli zaproszenie i odwiedzą niebawem dawniejszego monarchę.

Posiedzenie Rady Gabinetowej.

Warszawa, 25. 6. Dziś o godz. 12-tej w południe odbyło się na Zamku pod przewodnictwem p. Prezydenta Rzeczypospolitej przy udziale p. marszałka Piłsudskiego i p. wicepremiera Barila posiedzenie Rady gabinetowej, poświęcone sprawom budżetu. Posiedzenie trwało trzy kwadranse.

Ruch towarzystw.

Lubawa. Zebranie konstytucyjne Kompanii Legji Inw. Wojsk Pol odbyło się w Lubawie na sali p. Kochańskiego w niedzielę d. 1 lipca rb. og. 12. Zaprasza się Inwalidów i przez wojnę poszkodowanych oraz Przysp. W. Za Komitet. Kierownictwo Komp. Leg. Inw. W. P. w Nowemmieście.

Giełda zbożowa w Poznaniu.

Notowania oficjalne z dnia 25. 6.	
Placowa w słożykach na 100 kg.	
Było	46.25—47.75
Pszenica	60.00—62.00
Jęczmień przemysłowy	45.50—46.30
Jęczmień browarowy	48.50—50.50
Owies	43.75—45.75

Warszawa, 27. 6. Dolar 8.90 nieurzęd. Za 100 zł w Gdańsku 57.57—57.64. na Warszawę 57.47—57.58.

PRZYMUSOWA LICYTACJA.

W sobotę, dnia 30. czerwca rb. o godz. 12 w poł. sprzedawane będą w Lubawie na Przygródku za gotówkę najwięcej dającymu:

1 kanape.

Szukalski, kom. sąd. w I. Lubawie.

Obwieszczenie!

Targ przypadający w piątek przekłada się na czwartek, dnia 28. bm.

ze względu na przypadające święto. Nowemiasto nad Drwęcą, dnia 26. VI. 1928 r.

Magistrat

(—) Kurzętkowski, burmistrz m.

Ogłoszenie.

Wskutek przypadającego święta Św. Apostołów Piotra i Pawła na piątek, dnia 29. bm. odbędzie się

targ tygodniowy

w sobotę, dnia 30. czerwca rb

Z powodu odpustu Matki Boskiej Lipskiej nie odbędzie się targ w poniedziałek, lecz dnia następnego t. j. we wtorek, dnia 3-go lipca rb.

Lubawa, dnia 26. czerwca 1928 r.

Magistrat

(—) Pater, burmistrz.

Ogłoszenie.

JARMARK na bydło i konie

odbędzie się

w Lubawie, w środę, dnia 4-go lipca rb.

MAGISTRAT ( ) Pater, burmistrz.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

podpisanej spółdzielni, odbędzie się we wtorek 10. lipca 1928 r. o godz. 3-ciej po południu w lokalu bankowym.

Porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Uchwalenie fuzji Pomorskiej Centralnej Kasy Osadniczej spółdz. z odp. ogr. w Nowemmieście n. Drwęcą z Bankiem Ludowym w Nowemmieście.
3. Wnioski bez uchwał.

BANK LUDOWY

Spółdzielnia kredytowa z odpowiedzialnością nieograniczoną w Nowemmieście nad Drwęcą.

Ogród owocowy

(wianie) wydzierżawi

Welnitz, M. Bałowski.

Z powodu nowej budowli sprzedam

drzewo gąsiaki

ze świniarni.

Juljan Dąbrowski, Zwiolera.

Dobrze utrzymane

pianino

jest do nabycia.

Gdzie wskazać filja „Drwęca“.

Znaleziono

w razie nieodbięcia do 30. bm. jestem smieszony sprzedać.

Franciszek Leński, Ramielios.

Ochotnicza Straż Pożarna Nowydwór

urządza w niedzielę, dnia 1 lipca o godz. 3 po poł. w ogrodzie p. Chmielińskiego

ZABAWĘ LETNIĄ

z urozmaiconym programem. Na którą uprzejmie zaprasza. Zarząd.

Dnia 7-go czerwca 1928 r. w czasie procesji Bożego Ciała zaginął mi

rower,

który znaleziony został przez dzielnicę posterunkową Policji Państwowej p. Chmielińskiego z Lubawy u p. Strażnika K.

OJDOWSKI, Targowisko.

Platki ziemniaczane Śrót kukurydzowy

oddaje po korzystnych cenach dopóki zapas starczy.

Landw.

Grosshandels-gesellschaft Lubawa telef. 13.

Zamówienie przyjmuje na

cegłę białą

de natychmiastowego odbioru.

Lubawska wytwornia Cementowa, Lubawa. Biuro Kupponera 9.

Fortepian

w bardzo dobrym stanie

jest na sprzedaż.

Gdzie? wskazać filja „Drwęca“ Lubawa.

Cegielnia Jakóbkowa, poczta Zajętkowo lubawskie dostarczy natychmiast I. klasy

Cegły. Udziela się kredytu.

Baczność!

Baczność!

Rzadko się nadarzająca okazja.

Zupełna wyprzedaż

Z powodu zmiany interesu rozpocznie się u mnie zupełna wyprzedaż, począwszy od poniedziałku, dnia 25-go bm. Do wyprzedaży będą wystawione towary i to:

Dział I. Wszelkie sukna czarne i kolorowe, kamgarny bielskie i tomaszowskie. Sukna kostjumowe, cągi letnie i zimowe, plusze, manszetry, karty już mtr. za 3 zł, 4, — 5, — 6, itd. Zamsze, afenhauty, flausze, lodyny na burki i jupy itd.

Dział II. Damskie towary i to: popeliny, rypsy popelinowe, radja, szewioty, półwelnianie i czysto welnianie we wszystkich kolorach. Rypsy kostjumowe, kraty na suknie i bluzki i inne nowe rzeczy już od 1.50 zł za mtr.

Dział III. Wszelkie białe towary z metra jak: płótna poscielowe, adamszki obrusowe, płótna prześcieradłowe 130, 140, 150 i 160 cm. szerokie. Płótna bielizniane 70, 80, 90 cm. szerokie i to: chirtingi, madepolamy i różne inne już od 95 gr. Surówki od 80 gr. Inlety na wyspy staty, madryty w kolorach i jedno kolorowe. Poscielowe już za 1 zł mtr., spodkowe piękne pasy i na materace.

Dział IV. Sybiry, flanele, barchany na bluzki i suknie, barchany koszulowe białe i w paski kolorowe już od 1 zł mtr. Gobeliny na kanapy, i otomany, kretony, druki, muśliny, batysty, płótna na fartuchy itd. Koldry wafowane.

Wszelkie działy towarów wyżej podanych, będą zupełnie wyprzedane. Zwracam uwagę Szan. Publiczności na tanie zakupy. Okazja do zakupu wypraw dla nowożeńców.

LUBAWSKI DOM TOWAROWY ALOJZY HEJKA,

Telef. 81.

Lubawa,

Rynek I.

Za nadesłane nam życzenia z okazji przyjęcia syna naszego Zygmunta do I komunji św. składamy wszystkim serdeczne

„Bóg zapłać“ J. Korzołomsey. Lubawa, w czerwcu 28 r.

Dwie dziewczyny

mogą się zgłosić od zaraz. **NAPIÓRKOWSKI,** Nowemmieście, maj. przy głównej dworcu.

Za nadesłane nam życzenia z okazji przyjęcia naszego syna Władysława do I komunji św. w dniu 24. czerwca składamy wszystkim serdeczne

podziękowanie. Władysławostwo Mówińscy. Bratjan, w czerwcu 1928 r.

Od zaraz poszukuję

UCZENNIA do szkoły. Leokadja Zabłotńska krawcowa, Szarlin.

CHŁOPCA albo starszego chłopca do bydła poszukuje Stego, Pacółkowo.

Poszukuje

CHŁOPCA od lat 16—18 (możliwie cośkolwiek z niemieckim językiem), który owentualnie umie doleć i miłoby chęć wyuczyć się jako szewc i sanitariusz. Wolne utrzymanie i wysoka opłata.

LIFIŃSKI, szwajcar Dominjan B. Bałowski.